

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 10/02/2026

Sayı: 849

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim ekte gerekçesi ile birlikte sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 30.01.2026

Av. Halil ÖZTÜRK
Kırıkkale Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 12-2-2026	Esas No: 2/3520

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 61'inci maddesi Devlete; harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle malûl ve gazileri koruma ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlama ödevi yüklemektedir. Bu görev, yalnızca sosyal yardım mahiyetinde değil; şehit yakınları ve gazilerin gelir güvenliğini, onurunu ve toplumsal bütünleşmesini güçlendiren yapısal düzenlemeleri de zorunlu kılmaktadır.

Uygulamada; (i) şehit ana ve babalarına bağlanan aylıkların hayat pahalılığı karşısında yetersiz kalması, (ii) bazı vazife malulleri bakımından 2330 sayılı Kanundaki %25 artırım uygulamasının kapsam farklılıkları, (iii) terörle mücadele mevzuatı ile diğer vazife/harp malullüğü rejimleri arasında ilave ödeme ve aylık seviyeleri bakımından oluşan dengesizlik, (iv) şehit yakınları ve gazilerin taşıt alımında ÖTV istisnasının kapsam ve periyoduna ilişkin sorunlar, (v) istihdam hakkının kullanımında hak sahipliği kaynaklı uyuşmazlıklar ve (vi) şehit ve gazi çocuklarının kamu işyerlerinde istihdamına ilişkin ilave ihtiyaçlar ile (vii) 5510 sayılı Kanununun 47'nci maddesine tabi normal vazife malullerinin yeniden çalışma hâlinde aylıklarının kesilmesi, çözüme kavuşturulması gereken başlıca alanlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Teklif ile; 5434 sayılı Kanununun 72'nci maddesinde şehit ana ve babalarına bağlanan aylıkların asgari bir gelir düzeyi güvence altına alınmakta, 2330 sayılı Kanundaki %25 artırım uygulamasının kapsamı netleştirilmekte, 5434 sayılı Kanuna eklenecek ek madde ile harp ve vazife malullüğü aylıklarında ilave ek ödeme mekanizması kurularak aylıklar arasında hakkaniyet sağlanmakta, 4760 sayılı Kanundaki ÖTV istisnasının kapsamı gazileri de içerecek ve yedi yılda bir uygulanacak şekilde düzenlenmekte, 3713 sayılı Kanundaki istihdam hakkının kullanımında hak sahipliği uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin açık bir usul getirilmektedir. Ayrıca 4857 sayılı Kanunda kamu işyerleri için şehit ve gazi çocuklarına yönelik ilave kontenjan öngörülmekte; 5510 sayılı Kanunda yapılacak değişikliklerle, normal vazife malullerinin hizmet akdiyle çalışmaları hâlinde aylıklarının kesilmemesi hususu kanuni güvenceye kavuşturulmaktadır.

Bu düzenlemelerle, şehit yakınları ve gazilerin sosyal güvenlik ve istihdam alanında karşılaştıkları farklı uygulamaların giderilmesi ve toplumsal adaletin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5434 sayılı Kanununun 72'nci maddesi kapsamında ana ve babaya bağlanan aylıkların alt sınırının, güncel hayat şartları dikkate alınarak güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Böylece şehit ana ve babalarının gelir düzeyi, asgari geçim seviyesinin üzerinde ve daha öngörülebilir bir çerçevede güvence altına alınmaktadır.

MADDE 2- 2330 sayılı Kanunda öngörülen %25 artırımlı ödeme uygulamasının kapsamı bakımından ortaya çıkan tereddüt ve farklı uygulamaların giderilmesi, 5434 mülga 45 inci madde ve 5510 sayılı Kanununun 47'nci maddesi kapsamındaki vazife malullerinin de aynı artırım rejiminden yararlandırılması hedeflenmektedir.

MADDE 3- Terörle mücadele kapsamında bazı statülere tanınan ilave ödeme mekanizmalarının, diğer harp ve vazife malullüğü rejimlerine yansımaması nedeniyle aylık seviyelerinde belirgin farklılıklar oluşmuştur. Önerilen ek maddeyle, harp veya vazife malullüğü aylığı üzerinden aylık alanlara ilave ek ödeme yapılarak, aylıklar arasında daha hakkaniyetli bir denge kurulması amaçlanmaktadır. Ödemelerin Hazineden karşılanması suretiyle sosyal güvenlik bütçesi üzerinde ilave bir yük oluşturulmaması da gözetilmektedir.

MADDE 4- ÖTV istisnasının yalnızca hayatını kaybedenlerin yakınlarıyla sınırlı kalması ve tek seferlik nitelikte olması, uygulamada ihtiyaç ve eşitlik bakımından eleştirilmektedir. Düzenleme ile istisna kapsamına gazilerin kendileri de dahil edilmekte ve yedi yılda bir uygulanacak şekilde yeniden belirlenmektedir.

MADDE 5- 3713 sayılı Kanununun ek 1'inci maddesi kapsamında istihdam hakkının kullanımı sırasında hak sahipleri arasında uyuşmazlıklar yaşanabilmektedir. Bu nedenle, yazılı muvafakat bulunmaması veya uyuşmazlık hâlinde, Bakanlıkça kura yöntemiyle hak sahibinin belirlenmesine imkân veren açık bir usul getirilmektedir.

MADDE 6- Şehit ve gazi çocuklarının kamu işyerlerinde işçi statüsünde istihdamına yönelik ilave bir kontenjan düzenlemesi yapılarak, toplumsal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 7- 5510 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki istisnanın kapsamına, aynı Kanununun 47'nci maddesi kapsamında vazife malullüğü aylığı alanların da dahil edilmesiyle, normal vazife malullerinin yeniden çalışma halinde aylıklarının kesilmemesi yönünde kanuni zemin güçlendirilmektedir.

MADDE 8- Normal vazife malullerinin 4/1-(a) kapsamında çalışmaları halinde aylıklarının kesilmemesi gerektiği yönünde uygulamada ortaya çıkan tereddütleri gidermek ve kanuni açıklık sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 9- Yürürlük maddesidir.

MADDE 10- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 72'nci maddesinde yer alan "erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana veya babasına bağlanan aylığın toplamı 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir aylık asgari ücretin net tutarından az olamaz" cümlesi "ana ve babaya bağlanan aylığın toplamı 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir aylık net asgari ücretin iki katı tutarından az olamaz" şeklinde ve "Erbaş ve erler ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencilerinin ana ve babalarına bağlanacak aylığın 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir aylık asgari ücretin net tutarına yükseltilmesi amacıyla aylık yükseltilmesi yapılan hallerde ilave edilen kısım hariç olmak kaydıyla, bu fıkra kapsamında ana ve babalara bağlanacak aylıklar Cumhurbaşkanlığı kararı ile %200'üne kadar yükseltilebilir" cümlesi "Ana ve babalara bağlanacak aylığın 16 yaşından büyükler için tespit edilen bir net aylık asgari ücretin iki katı tutarına yükseltilmesi amacıyla aylık yükseltilmesi yapılan hallerde ilave edilen kısım hariç olmak kaydıyla, bu fıkra kapsamında ana ve babalara bağlanacak aylıklar Cumhurbaşkanlığı kararı ile %200'üne kadar yükseltilebilir" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 4'üncü maddesinde yer alan "Bu Kanuna veya bu Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanununun 56'ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan malullerin, malul sayılmaları sebebiyle aylık bağlandığı tarihten önceki her türlü sigortalılık ve prim ödeme süreleri, iştirakçilik ve fiili hizmet süreleri ile bunların itibari ve fiili hizmet süresi zammı olarak değerlendirilen süreleri, malullük aylığı bağlanmasından sonra geçecek çalışma veya sigortalılık süreleriyle hiçbir sebeple birleştirilemez" cümlesi "Bu Kanuna veya bu Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan maluller ile 5434 sayılı Kanununun 45'nci, 56'nci ve mülga 64 üncü maddesi ve 5510 Sayılı kanununun 47'nci maddesi kapsamında aylık bağlanan malullerin, malul sayılmaları sebebiyle aylık bağlandığı tarihten önceki her türlü sigortalılık ve prim ödeme süreleri, iştirakçilik ve fiili hizmet süreleri ile bunların itibari ve fiili hizmet süresi zammı olarak değerlendirilen süreleri, malullük aylığı bağlanmasından sonra geçecek çalışma veya sigortalılık süreleriyle hiçbir sebeple birleştirilemez" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 87- 5434 sayılı Kanununun mülga 45, 56 ve 64'üncü maddeleri, 5510 sayılı Kanununun 47'nci maddesi ile 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre harp veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlara, (15.965) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda her ay malullük aylıklarıyla birlikte ilave ödeme yapılır.

Birinci fıkrada kapsamında yapılacak ödeme, ölenlerin dul ve yetimlerine, ilgisine göre bağlanmış olan aylık oranları esas alınarak ödenir.

Bu madde kapsamında yapılacak ilave ödeme tutarları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, ödemeyi izleyen iki ay içinde, ödeme yapılanlara ilişkin dökümü içeren faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir.

Bu madde uyarınca verilecek ilave ödeme, 5454 sayılı Kanunun 1'inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödemenin matrahına dâhil edilmez.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.

MADDE 4- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde yer alan "kişilerden" ibaresi yerine "kendileri ile" ibaresi eklenmiş; aynı bentte yer alan "bir defaya mahsus olmak üzere" ibaresi "her yedi yılda bir defaya mahsus olmak üzere" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1'inci maddesine aşağıdaki fıkrada eklenmiştir.

"Ek 1'inci madde kapsamında istihdam hakkını kullanacak hak sahibinin tespitinde, hak sahipleri arasında yazılı muvafakatın bulunmaması veya uyuşmazlık çıkması hâlinde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca yapılacak kura usulü uygulanır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

MADDE 6- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkrada eklenmiştir.

"Kamu işyerlerinde ayrıca, 3713 sayılı Kanun ve 2330 sayılı Kanun kapsamındaki olaylar nedeniyle hayatını kaybedenlerin çocukları ile bu kapsamda malul olanların çocuklarından, toplam işçi sayısının yüzde biri oranında işçi çalıştırılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 7- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "5434 sayılı Kanunun 56'ncı maddesi uygulanarak" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve bu Kanunun 47'nci maddesi kapsamında" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(c) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların aylıkları” ibaresinden önce gelmek üzere “Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların aylıkları kesilmez; ancak” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.